

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Biserica și războiul

Până acum s'a vorbit și scris despre marele război al popoarelor ca despre o plagă a omenirii. Sigur, laturea tristă a războiului este mai ușor vizibilă, ruinele în viețile omeniești și între atâtea averi materiale, adunate cu trudă și sudoare, sânt dovadă evidentă despre urmările neferice ale războiului. Dar, dacă am privi războiul numai din acest punct de vedere și l-am clasă definitiv între răufăcătorii cei mai mari ai omenirii, am greși, fiindcă orice război își are și părțile bune, dar care se pot observa mai greu.

Războiul, și îndeosebi cel prin care trecerăm noi, este cel mai uriaș reflector, care împrăștie lumină intensivă în internul unui stat, în internul unei societăți și în sufletele singuraticilor oameni. Au fost păcate, au fost greșeli de educație, de conducere, de muncă, pe care timpurile de pace le-au acoperit, le-au ascuns, așa că poate omenimea de pe urma lor merge spre perire sigură, — și războiul deodată le-a descoperit pe toate și le-a arătat primejdia. În timpul de pace toate popoarele își spuneau complimente reciproc, se mințeau, își tănuiau adevăratele sentimente pe care le nutreau unul față de celalalt; — în război apoi toate lucrurile ascunse s'au dat pe față. Fiecare popor și-a spus deschis sentimentele de ură și dorințele sincere, fie bune, fie rele, pe care le nutrea față de vecinii săi.

Adevărul, pe care dorea toată lumea să-l știe, s'a arătat clar și luminos. Spolia de bunăvoință și iubire reciprocă s'a ofilit deodată și a ieșit la suprafață adevărul. Prin război și-au cunoscut popoarele vecinii, — și, ce e mai mult, pe dănele singure s'au cunoscut. Adevărul, ca o undă puternică de isvor de mult așteptată, a țîșnit la lumină și a arătat pe oameni și pe om așa cum este.

Atâtea suflete urâte și atâtea suflete frumoase s'au văzut la lumina războiului.

Despre un soldat de al nostru se povestește următoarea scenă: Comandantul străin în Sârbia dă ordin unui călăreț de al nostru să escorteze o femeie cu un copil mic, slăbit de foame și de frig și boală, la nu știu care judecătorie militară. Bietul român merge cât merge, și i se face milă, coboară de pe cal, ia copilul și-l pune în șea și merge și el prin noroi până la genunchi. Deodată la o cotitură se ivește comandantul cu gârbaciul în mână: «Câne valah!» Și încep loviturile ca ploaia pe spinarea și fața «cânelui de valah», până acesta pică jos. Eată două suflete: unul al «cânelui», care a făcut

puțină școală în satul lui și n'a primit altă creștere decât a mamei lui sărace și modeste, — și eată și sufletul celuilalt, al celui înmănușat, al celui cult, al celui cu rafinate maniere.

Alta scenă adevărată: Un preot de al nostru este escortat de un jandarm străin. Merg ei cât merg, pe ploaie și vânt, până când deodată jandarmul acesta noduros și-a adus aminte de bisericuța lui din sat. «Eartă-mă, părinte, mă doare sufletul că fac ce fac, dar sânt silit». Și de aici încolo merg pe drum ca doi prieteni buni, povestesc și se mângăie...

Dar s'au petrecut atâtea istorii adevărate care toate ar trebui adunate într'un mănunchi și tipărite într'o carte, care să poarte titlul de «Cartea vieții».

Cea mai prețioasă experiență din război este cunoștința de oameni. Pacea ne-a învățat să deosebim pe oameni după nume, după rang, după avere. Războiul însă ne spune altceva, *să facem deosebirea între oameni după suflete.*

Războiul ni-a arătat, că lumea aceasta se aseamănă cu lacul dela Vitezda, în jurul cărui stau orbi, șchiopi, și bolnavi de tot felul.

Dacă nu urmă războiul, ne lăsam amăgiți de fastul extern și nici odată nu știam că ce bolnavă este societatea omenescă. Cruzimile și răutățile războiului însă ni-au dat iconă tristă, dar adevărată despre starea sufletească a oamenilor. Avem mulți, foarte mulți bolnavi cari așteaptă tămăduirea ca și cei adunați lângă lacul Vitezda.

Mulți dintre bolnavii dela acest lac nu vor fi venit acolo că erau credincioși, poate toată viața lor vor fi făcut chiar contrarul poruncilor lui Dumnezeu, dar toate, absolut toate mijloacele le-au încercat, însă zădarnic, vindecarea nu venea, și atunci în desperarea lor mare s'au hotărât să recurgă la acel mijloc pe care îl detestau când erau sănătoși: la ajutorul lui Dumnezeu, la îngerul lui care turbură apa cu daruri vindecătoare.

Ce frumos! Ce mângăetor sună azi și la noi cuvintele după război: Biserica să muncească, biserică să ne mântuească. Mulți din acei oameni ai noștri care au pe buze cuvântul biserică și cer munca întinsă a preoțimii, poate cu vremurile bune și poate nici astăzi nu umblă la biserică; și, cu toate acestea, după multe și grele rătăcirii au ajuns la convingerea, că alt leac de vindecare nu mai este pentru lumea aceasta, decât biserică și prin biserică darul cel de sus. Iată câștigul cel mai frumos al bisericii după război! Bolnavii neamului vor încerca vindecarea lor

și a cunoșcărilor cu tot felul de leacuri omeniești — și la urma urmei tot vor ajunge, fără voie, la lacul Vitezda, la biserică.

În biserică se pogoară îngerul Domnului și în toate Duminecile și sărbătorile deșteaptă sufletele celor prezenți. În afară de zidurile bisericii creștine își adorm conștiințele păcătoase cu fel de fel de mări și petreceri lumeste; în biserică însă, și azi și mâine, se frământă tot mai mult sufletele. Veniți deci, bolnavilor, la biserică! După sguuire și lacrimi va urma vindecarea, liniștea și fericirea, întocmai ca la lacul Vitezda.

Adevărat, foarte adevărat, lumea se svârcolește, lumea e bolnavă, lumea nu vrea să știe de Dumnezeu, deși se vorbește poate mai frumos decât la Ioan Gură de aur, dar și mai adevărat este, că această lume în clipele de supremă desperare va cere mijloace vindecătoare de sus, și le va afla în: biserică.

Prot. Dr. Ștefan Cioroianu

Declarațiile dlui ministru al cultelor

Dl Al. Lăpedatu, ministru de culte și arte, a venit în 21 l. c. la Cluj.

Căpeteniile bisericii noastre și ale celor minoritare, precum și reprezentanții autorităților civile au întâmpinat cu simpatie și însuflețire pe cel ce venea în Ardeal pentru prima dată dela intrarea sa în guvern.

În sala festivă dela palatul prefecturii județului s'au prezentat, spre a-l saluta de bună venire, numeroase deputațiuni, între care cea dintâi a fost a bisericii noastre în frunte cu P. S. Sa Episcopul Nicolae.

La omagiile aduse și la asigurările de lealitate exprimate de reprezentanții confesiunilor, dl ministru al cultelor răspunde fiecărei delegațiuni în parte mulțumind pentru bunele sentimente și arătând că ține ca: confesiunile să și îndeplinească rolul lor cultural și social în marginile libertăților asigurate de noua constituție a țării și tradiția de cea mai largă toleranță a poporului român.

«Veți avea, spune d-sa, parte de toată solicitudinea mea fiind, după cum mă asigurați, cetățeni leali ai acestei patrii și lucrând în cadrele bisericilor pentru promovarea intereselor statului român. Tratatul nostru față de confesiuni va fi egal și echitabil.

«Trebuie să țineți seamă că biserică română (ortodoxă, Red.) din Ardeal se găsește, pe urma regimului vitreg, din trecut, în multe privințe în situații inferioare bisericilor minoritare și că este de datoria noastră să lucrăm în deosebi pentru ridicarea nivelului acesteia».

La masa dată în aceeași zi în onoarea dlui ministru Al. Lăpedatu, dsa spune că considerațiuni de ordin politic au adus cu sine intrarea sa în guvernul țării ca reprezentant politic al Ardealului. «Toate numeroasele dovezi de simpatie și încredere ce mi-au sosit cu acest prilej din toate părțile Transilvaniei, mă încredințază că acela cari au socotit că pot reprezenta Ardealul în guvern ca ministru al cultelor și artelor, nu s'au înșelat și că trebuie să mă consi-

dere cu drept cuvânt în guvern ca exponent autorizat al intereselor politice particulare ale acestei țări, unde m'am născut și am crescut, unde am trăit sufletește chiar și atunci când împrejurările vieții m'au silit să mă depărtez, căci în toată această vreme nimic din cele petrecute aci nu mi-au fost străine, și unde de 5 ani de zile sunt părtaș la mai toate acțiunile vieții culturale, bisericești și sociale, îndeplinind pe cât am putut cu prisosință și cumpătare lucrări pozitive, — în timp când atâția alții se frământă în zădărnice și când mulți chiar dintre reprezentanții vieții noastre publice și au pierdut echilibrul sufletețesc. Nu este de sigur o simplă întâmplare faptul, că eu mă găsesc ca reprezentant politic al Ardealului în guvern. Cunoșc toate problemele și îmi dau bine seamă de delicatețea lor și de greutatea peste care am a trece pentru rezolvarea lor. Totuși cu concursul binevoitor și devotat al tuturor celor chemați să contribuie la această rezolvire, sper că voi putea trece peste aceste greutăți. Căci, deși trebuie să ținem seamă de întreaga dezvoltare istorică a raporturilor vieții profesionale din această țară, legiferarea viitoare a acestor raporturi va fi mult ușurată prin împrejurarea că în noua constituție s'au pus pentru întâia oară pe picior de egalitate și echitate toate bisericile țării. Privilegiile trecutului care au favorizat dezvoltarea unora și a împedecat pe altele, sânt astăzi abolite. Nimeni nu mai poate invoca drepturi speciale pe temeiul unor asemenea privilegii și cu toți trebuie să primim noua situație de egalitate și echitate, pe care de astădată o va putea avea și biserica noastră națională față de celelalte confesiuni.

Ca încheiere dsa, mulțumind pentru bunăvoința ce i s'a arătat, promite că, atâta timp cât va fi în fruntea departamentului, va căuta să fie cât mai des în contact cu conducătorii vieții publice din Transilvania.

„Ce-i aia: control?“*)

Față cu cele publicate în Telegraful Român din 7/20 Noembrie 1923 sub titlul de mai sus, am de dat următoarele lămuriri:

Cărțile pe cari le exoperasem gratuit pentru preoții congresiști dela Arad, le-am ales și adus cu mine, eu însuși. Păr. Z. Păclișanu a avut amabilitatea a dispune să le pot alege eu, după propria mea chibzuință, din depozitul dela On. Ministrul al cultelor și artelor.

Cât eu am căutat, acolo nu am dat de nici un exemplar din cartea de ocară a preotului Sachelarie dela București. De era, știam ce am să fac; — sau de mi se oferă, o respingeam, cunoscându-i cuprinsul.

Înainte de a transporta — în ziua primă a congresului — cărțile la locul de întrunire a congresului preoțesc, le-am desfăcut colet de

*) Nu contestăm că între cărțile, alese de păr. prezident al Asociației clerului n'a fost și această broșură. Constatăm însă din nou că ea s'a împărțit la congres printre celelalte. Preoții, cari au văzut lucrul, vor da în scris declarația lor P. C. S. păr. Dr. G. Ciuhandu. N. R.

FOIȘOARA

Cuvântare

— Despre prezența lui Hristos în sfânta cuminecătură *) —

Onorată conferență pastorală!
Iubiți în Hristos frați!

Conform ordinii de zi a adunării ordinare a despărțământului nostru, sântem la punctul care cere cuminecarea noastră. Spre acest scop am servit sf. liturghie până la momentul solemn când trebuie să ne apropiem spre a ne împărtași cu însuși trupul și sângele domnului nostru Isus Hristos.

Noi, iubiților frați, în calitate de administratori ai sfintelor taine și în special a tainei sfetei euharistii, nu odată am avut prilej a ne cumineca, ci fiecare, după anii săi de serviciu la toate sfintele liturghii de peste an, câte le-am servit am săvârșit acest act solemn. Ba, am și vorbit, în bisericile noastre, păstoriților înainte sau cu ocazia actului amintit. Cu atât mai rar am avut ocazia de a ne vorbi nouă înșine. Prilej la aceasta ne dă deastădată întrunirea noastră de azi.

*) Vorbire rostită în biserica din Cohalm, cu ocazia împărțării preoților despărțământului Cohalm al asociației clerului «Andreii Șaguna».

colet, fără să văd măcar un singur exemplar din cartea cu pricină.

N'am văzut-o nici sub durata congresului de două zile, când încă am dat cu ochii printre cărțile sortate pe o măsuță alături de birou.

Afirm deci categoric: *Cartea cu pricina n'a intrat nici în sala Congresului.* Părintele Aurel Nistor, care primise mandat de a le distribui, are cuvântul: să spună de a văzut-o, căci mie nu mi-a pomenit de ea, nici dânsul, nici altcineva.

Preoții, cari o vor fi primit la Congres, sânt invitați să mă avizeze, pentru a face necesara investigație: Dela cine și unde o vor fi primit, dacă li s'ar fi imbiat.

Eu nu am aflat nimic, nici măcar că li-ar fi imbiat-o cineva.

On. organe de publicitate ale eparhiilor Cluj, Arad, Orade și Caransebeș sânt rugate să publice aceste lămuriri, spre a mi-se putea servi din partea fraților preoți, informațiile cerute mai sus.

Arad, 9/22 Nov. 1923.

Protoiereu Dr. Gh. Ciuhandu,
prez. Asoc. Clerului din mitr. ortodoxă

Comisiunea română-iugoslavă, pentru stabilirea unui regim bisericesc și școlar echitabil în Bănata rămasă la Iugoslavia, s'a întrunit în ședințe la prefectura din Timișoara. S'a ajuns la concluziile: să se înființeze, la seminarul sârb din Vârșet, secție românească, cu profesori români; pe lângă școala normală românească din Timișoara să se facă o secție sârbă. S'a discutat și asupra manualelor didactice. — Delegația română insistă să se înființeze un vicariat ortodox român la Vârșet.

Conferența preoțească a tractului Săliște

Misiunea preoției noastre este să facă muncă culturală din cele mai rodnice în mijlocul norodului. Din rapoartele publicate în Telegraful Român asupra conferințelor preoțești ținute în celelalte tracte, se desprinde un lucru, anume, că munca culturală a fraților preoți în mijlocul norodului, se restrânge aproape numai la predicile dela serviciul divin și la diferitele ritualii, ce le țin în sobor. În nici un tract nu mi aduc aminte să se fi lucrat pentru popor prelegeri sistematice, care să îmbrățișeze probleme de actualitate și să atingă marile nevoi sufletești ale poporului dela sate, cum s'a făcut încă din toamna anului trecut în tractul Săliștii.

În toate tractele preoții anume însărcinați prelucră teme date din centru, pentru conferințele preoțești; lucrările prezentate de dânsii și desbătute în adunarea fraților pot să aibă folos indiscutabil, contribuind ele la îmbunătățirea mijloacelor de propagandă a învățării evanghelice, ridicând la suprafață noi metode de păstorire, pentru preoțimea noastră — aceasta numai atunci când temele sânt lucrate de preoți harnici, abili de condei și cu largă cultură teologică, — altcum sânt de prea puțină însemnătate.

lubiți frați, — Potrivit cu cele două părți ale ființei omenești, a materiei și a spiritului, din care e plămuit omul pe lângă toată înstrăinarea de către Creatorul său, prin duhul cel rău, care puseese stăpânire asupra lui, el totuși în tot timpul a avut legătură spirituală, la început primitivă dar firească, cu acea putere sau autoritate tainică de care se simțea că atârna, și pe care noi creștinii o numim Dumnezeu.

Istoria omenirii aduce multe dovezi despre acest fapt, ce trece ca un fir roșu prin trecutul depărtat și până la deplina lămurire prin Isus Hristos a raportului firesc al omului cu Dumnezeu.

Legătura primitivă în tot timpul s'a manifestat prin închinare făcută de om către acea putere, în diferite forme externe și prin jertfe, cari au format începutul religiei și al cultului față de Dumnezeu.

În dibuirea omului pentru a intra în grația acelei ființe de care se simțea că atârna, pe lângă religia mozaică, câte secte religioase nu s'au ivit? Și dela cea dintâi jertfă a lui Cain și Avel, câte feluri de jertfe nu s'au închinat Domnului? Jertfe, după principiile legii vechi și credințele lor primitive și deșerte, pur materiale, ba chiar de sânge, până la pocăința lui David, care prin inspirație Dumnezească atât de frumos scoate la iveală jertfa spirituală, ca mai plăcută lui Dumnezeu, când zice: «De ai

Noi ni am ales liber temele și le-am dezvoltat în adevărate conferințe poporale și prelegeri de tot interesul pentru oamenii noștri dela sate.

Am săvârșit aici adevărat apostolat; pentru a se convinge cineva de acest lucru precum și de efectul prelegerilor ținute în câteva din parohiile tractului nostru, n'are decât să cerceteze acele parohii și adevărul celor spuse aici i se va înfățișa clar îndată.

În toamna aceasta conferența preoțească a tractului nostru s'a ținut Duminecă în 22 Oct. (4 Noembrie) în comuna Alămor. Sâmbătă seara la 6 ore a descins în comună la păr. I. Alămorean, păr. protopop Dr. D. Borcia dimpreună cu păr. I. Răceu și subsemnatul. Duminecă dimineața s'a servit utrenia și liturgia de șeful tractual, asistat de păr. I. Alămorean, I. Răceu și subsemnatul. Biserica destul de spațioasă cam pe la Vohod se umpluse de popor, bărbați, femei, și corul plin de tinerime; fiind în Alămor și biserica unită, veniră la biserica noastră și mulți credincioși ai acelei biserici. La Vohod s'a cântat «Veniți să ne închinăm» de preoții celebranți din altar, cu toată evlavia, tot asemenea și Heruvicul. În decursul cântării Heruvicului sosită și ceilalți frați preoți: Ioan Manta sen., Ioan Hanzu, Alexandru Vlad, Ioan Iuga și Aron Flucuș. La priceasnă păr. prot. Dr. D. Borcia a ținut o frumoasă predică, tălcuind evanghelia zilei. Sfinția Sa în legătură cu tămăduirea celui îndrăcit din evanghelia Duminecii aceleia, stăruie asupra diferitelor boale sufletești în popor; asupra cultivării sufletului poporului prin școală; a trimerii copiilor regulat la școală; cultivarea poporului prin «Biblie»; amintește despre foaia săptămânală Lumina Sătelor dela Sibiu, ca cea mai bună și mai potrivită foaie pentru popor, redactată în duh creștinesc și românesc. A fost ascultat de popor cu viu interes. După terminarea sfintei liturghii invită poporul la 2 ore să ia parte la vecernie, când se va face și slujbă de ploaie.

Prânzul s'a luat la păr. I. Alămoreanu; după masă poporul dând ascultare glasului de chemare al păr. protopop, s'a prezentat la biserică în număr foarte mare, așa încât biserica încăpătoare se părea prea mică.

S'a ținut vecernia împreună cu slujba pentru ploaie. La sfârșit, aci în biserică, — fiindcă școala noastră avea numai o mică sală de învățământ, unde nu se puteau ține prelegerile, — s'a deschis adunarea de păr. protopop, arătând în câteva cuvinte scopul cultural al venirii preoților din tract în comuna Alămor; dă apoi cuvântul conferențiarilor. Subsemnatul ține conferența «Despre chemarea femeilor în trecut și în zilele noastre», spusă pe înțelesul poporului, a cărui atențiune o ține încătușată timp de o oră.

Conferența a fost pentru poporul din Alămor un mijloc de răscolire, de avânt, de cercetare și reculegere; — mai ales femeile aici se însufleteau, aici se înfrusteau, la unii asistenți s'a putut observa și stropul umed al lacrimii, semnul sfintelor emoții creatoare de fapte. A fost un ceas care a suflat Duh viu în sufletele credincioșilor.

fi voit jertfa, aș fi dat arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu: «Duh umilit, inimă înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgi». (Psalm 50)

Acest fel de jertfă, exprimată prin inspirație, se ivește ca o idee nouă și nobilă, ca un ideal în principiul credinței aceluși timp. Ea prevestește sfârșitul închinărilor deșerte și a jertfelor de sânge. Acel sfârșit a și sosit, când într'un chip atât de minunat s'au încheiat și încoronat ele prin cea mai înfricoșată și tragică jertfă de sânge, adusă de înțelepciunea și bunăntatea lui Dumnezeu prin însuși cuvântul său, domnul nostru Isus Hristos, jertfit pe cruce în Golgota pentru mântuirea neamului omenesc.

«Păstorul cel bun își pune sufletul său pentru oi» (Ioan X 11). Ziditorul a trebuit să se desprindă pe un timp din mărirea sa și să se coboare pe pământ, luând chip de om, pentru ca mai cu succes să poată face cunoscut glasul său oilor cuvântătoare, spre a-l cunoaște spre a-l instrui și a le institui păstori și conducători buni în locul păstoriilor falși, răi sau năimiți de mai înainte. Și în sfârșit, spre a se lăsa jertfit pe sine însuși prin moarte pe cruce, a se coborâ în mormânt, pentru ca a treia zi să învie și împreună cu sine și pe cei morți, și apoi să se înalțe earăși în mărirea sale cerești.

(Va urma)

A urmat prelegerea economică a păr. Ioan Hanzu care a vorbit despre cultura oilor, ocupația principală a Alămorienilor, a desfășurat clar noua metodă de îmbunătățire a soiiului de oi ce le au ei, dobândind prin încrucișarea lor cu oile ce au lână țigară, — oi cu lână astrahan; având Alămorienii pășune întinsă pentru oi stărue să nu se lase de ocupația oieritului, cea mai rentabilă la dânșii și totodată adevărat izvor de bogăție națională, — le amintește însă că terenul de pășune, ce l-au pe hotarul comunei, să nu-l pășuneze cu oile vara, ci iarna, pentru vară să aducă oile la munte. Arată însemnătatea ce o are cultura oilor și din punct de vedere al păstrării portului național. Fiindcă Alămorienii întrebuințează în gospodăriile lor aproape numai vite de rasa albă, vorbește despre aceste și cele de rasa Pinzgau, scoate la iveală superioritatea celor din urmă față de cele dintâi în toate privințele, la lapte, carne și prețul unora și altora. Prelegerea păr. Hanzu a fost foarte interesantă pentru poporul din Alămor, de aceea a fost însoțită de dese aprobări; când oamenii se convingeau de adevărul celor relatate de păr. Hanzu, se observau clătinări de capete. Poporul a profitat mult din această prelegere.

La sfârșit păr. protopop mulțumește poporului că a ascultat glasul de chemare al preoților venind la biserică într'un număr așa de frumos să asculte învățături folositoare împărțite cu toată dragostea, speră că semințele aruncate aci vor da roade îmbelșugate în sufletele lor.

S'a luat apoi la 5 ore ceva de gustare la păr. I. Alămorean, căruia i s'a mulțumit călduros pentru buna găzduire ce ni-a oferit în casa sa, contribuind prin pregătirile ce le-a făcut la reușita conferinței noastre.

Astfel încălzit în suflet de rezultatul multumitor obținut în Alămor, am părăsit comuna cu gândul să continuăm munca în celelalte comune ale tractului, tot după program stabilit, alegându-ne teme libere de caracter religios-moral și economic, îmbrățișând nevoile ardente sufletești ale poporului.

Conferențele și prelegerile, ținute până acum de subsemnatul, se vor tipări, la dorința fraților, în vremuri mai bune.

Aciliu, 18 Noemvrie 1923.

Ioan Avram
secr. desp. Săliște

Impotriva unor patimi

Societatea brașoveană Dușmanii alcoolului și nicotinei, «D. a. n.» ne trimite următorul aviz:

În orașul pitoresc dela poalele Carpaților a luat viață încă la 1 Iunie 1922, sub inițiativa dlui Dr. Mircea Saciu-Sibianu, medic de spital, această societate. Găsım acum oportun, când încep și cercurile conducătoare să și dea seamă de marele pericol pentru sănătatea poporului și de piedecile enorme în calea progresului datorite acestor două otrăvuri nenorocite să dăm nou avânt societății și să rugăm pe frații români din toate părțile să ne trimită adesiunea ior. Apelăm cu deosebire la damele române, cu inimă simțitoare pentru mizeriile poporului nostru, de a se înscrie în societatea noastră și de a imita exemplul superb al femeilor din America, Suedia și alte țări culte din Occident, care au dus la îndeplinire legea atât de binefăcătoare a prohibirii alcoolului. Nu se cere nici o taxă intrând în societatea noastră, ci numai înscălitura, pusă după o matură chibzuință, sub următorul jurământ, pe care să binevoiti a ni-l trimite nouă în scris. Valabilitatea jurământului este de doi ani:

«Mă declar cu trup și suflet membru și partizan al societății «D. A. N.», numindu-mă danist, adică dușman de moarte al alcoolului și tutunului, pe cari jur că nici odată și sub nici o formă și nici o condițiune nu le voi lua în gura mea, pentru ca întreaga mea sănătate neatin să și brațele mele cinstite, muncitoare, să le pot oferi familiei și țării mele scumpe. În loc de orice alt salut, voi întrebuința totdeauna cuvântul: «Sus Patria».

Așa să-mi ajute Dumnezeu».

Societatea D. A. N.
strada Ecaterinei Nr. 4, Brașov

INFORMAȚIUNI

Sfințire de biserică. Duminecă în 12/25 Noemvrie a. c. a târnosit I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae cu mare solemnitate biserica radical renovată din frunțașă comună Apoldul-de Jos. Raportul despre această înălțătoare serbare îl vom publica în numărul viitor.

Hirosesire. În ziua sfinților arhangeli Mihail și Gavriil în biserica încoronării din Alba-Iulia a fost hirososît într'u protoereu din partea P. S. Sale Episcopului militar Iustinian, confesorul militar al garnizoanei Sibiu, Ioan Dăncilă. Felicitări!

La 1 Decemvrie 1923 se împlinesc cinci ani de când s'a ținut în Alba-Iulia marea adunare în care s'a proclamat unirea noastră cu vechiul Regat. Ziua aceasta memorabilă va fi sărbătorită după cuviință. Ministrul instrucțiunii a dat o circulară, în urma căreia în întreg Ardealul va fi ziua de 1 Decemvrie o zi feriată, iar în toate școlile va urma să se țină câte o sărbătoare. De asemenea s'a îngrijit și ministerul de interne să dea un ordin, care creează ziua de zi feriată.

Faptă bună. Senatul român a dat diurna pe o zi pentru spitalul moșilor, care se va ridica în Abrud.

În contra alcoolismului. Guvernul spaniol a dat ordonanță prin care se oprește vânzarea băuturilor spirtoase în zile de Duminecă.

Omorât de un șarpe. La Petruvaradin s'a petrecut următorul caz greu de crezut: Un soldat al garnizoanei s'a înapoiat cu câteva zile după ce-i expirase concediul. Comandantul său l-a pedepsit cu arest într'o casemată subterană a fortăreței. A doua zi, când au deschis ușa casei soldatului zăcea mort la pământ, iar în jurul corpului său se încolăcise un șarpe de lungime neobișnuită. Vederea mortului a sgduit comandantul atât de mult, încât întors în biroul său s'a împușcat.

Măntuire dela moarte. Înainte de a bate cu cuiu coperișul sciriului unei fetețe moarte în orașul Vittoria din Spania, mama moartei a cerut să-și mai sărute odată fetița iubită. S'a ridicat coperișul coșciugului, și în vreme ce mama sta plecată d'asupra micii răposate, i s'a părut că simțește o mișcare în corpul copilei sale. S'a chemat imediat un medic, care a constatat că fetița nu-i moartă, ci e atinsă de catalepsie. Peste câteva minute și-a revenit în simțiri.

STIRI LOCALE

Conferențele publice. Duminecă, în 25 I. c., a continuat seria conferențelor păr. Ion Dăncilă, protopop militar. În cuvinte spuse cu căldură și convingere, despre sufletul ostășesc, se ocupă cu modalitățile de asigurare a rezultatelor dobândite pe urma războiului trecut: Prin ce mijloace avem să ne păstrăm integritatea teritorială, având în vedere preparativele dușmanilor noștri din afară? Forța trebuincioasă pentru înfruntarea vijeliilor nu este alta, decât întărirea calităților sufletești ale ostașului român, înțelegând sub cuvântul ostaș nu numai pe ceice au făcut sau fac astăzi serviciu militar, ci pe toți fiii neamului nostru. Pe timpul voivozilor din principatele române, amândouă țărișoarele au avut zile bune atunci, când s'au răzimat pe ascuțișul săbiei. Acelaș ascuțiș ne va fi razimul și în viitor. Dar, în acest scop, trebuie să perfecționăm armele sufletului nostru, desfășurând și întărind tot mai mult dragostea de moșie și credința strămoșească. — Sâmbătă, la aniversarea unirii, se ține în sala teatrului festivalul anunțat. Cuvântarea festivă o va rosti dl S. Țeposu. Inceputul la ora 4 d. a.

Reprezentarea teatrală, dată Vineri de trupa dnei Marioara Voiculescu, a fost pentru sibieni adevărată sărbătoare artistică. Piesa nouă a lui Henry Bernstein și-a ales de eroină pe Juditha care își salvează patria Betulia, ținând capul crudului general asirian Holofern (sec. VII. i. de H.). În stil poetic se face analiza sufletească a eroilor legendari ai dramei, în scene emoționante și realiste. Darurile bogate dramatice ale artistei Marioara Voiculescu au reușit să creeze în întregime rolul atribuit eroinei Judith, și să ne înfățișeze în chip măiestru tragedia unei femei «frumoase la chip și mândră la față foarte», înțeleaptă, iubitoare de țară și poetă națională,

care s'a închinat mai mult gloriei, decât dragostei. Arta covârșitoare a dnei Voiculescu a ieșit biruitoare asupra greutăților mari împreunate cu talmăcirea acestor însușiri. Dl Storin, interpretând pe sălbaticul Holofern, s'a impus prin jocul său viguros, ca actor de prima forță; dna Natașa Chirovici, ca sclava Ada, este d'asemenea o excelentă putere dramatică.

Toți ceilalți artiști au contribuit în mare măsură la unitatea perfectă în reprezentarea piesei. A fost o seară care face onoare artiștilor români, ca apostoli ai frumozului. Teatrul arhiplin. Aplauze nesfârșite.

Convocare. Membrii «Reuniunii române de muzică din Sibiu» se convoacă în adunare generală pe Miercuri în 5 Decemvrie a. c. la 6 ore p. m. în sala dela Musikverein. Obiectele: Raportul general despre activitatea reuniunii în anul expirat și alegerea comitetului pentru anul curent 1923/4. Sibiu, 20 Noemvrie 1923.

Comitetul.

Turneul tragediei Agata Bărsescu, însoțită de artiști al Teatrului național, va da în teatrul orașului două reprezentații, prima Vineri în 30 I. c., a doua Sâmbătă în 1 Dec. 1923. Va juca în rolurile sale preferate: Safo și Medeea. Bilete se vând în Librăria Foi Poporului din strada Mitropoliei.

Sedinta literară se ține Joi în 29 Noemvrie n. c. la «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu», str. Bruckenthal Nr. 17. Conferențiar: dl Dr. Lazar Popovici, inspector sanitar. Inceputul la ora 8 seara.

Comitetul.

Publicațiune. Consiliul orașului publică următorul jurnal al consiliului de miniștri (Nr. 2435 din 5 Oct. 1923) în chestiunea aplicării legii rechizițiilor: «Incuviințează propunerea de a se rechiziționa locuințe pentru ofițeri, trupă și funcționarii statului, cu plată echitabilă și în condițiunile regulamentului nostru de locuințe».

Consiliul orașenesc Sibiu.

Aviz. Proprietarii caselor sânt invitați a plăti neapărat la cassa orașului restanța taxelor de gunoi pe anul 1923 în termen de 14 zile, deoarece la caz contrar se vor percepe pe cale executivă.

Contabilitatea orașenească.

Închiderea apeductului. Deoarece afluența apei de beut a scăzut earși din cauza secetei continue, se va închide apeductul cu începere de Sâmbătă în orele dela 9 seara până la 5 dimineața.

Consiliul orașenesc.

Poșta redacției

Pr. I. D. în P. De astă dată a sosit. Cât mai curând va apărea.

Calendarul Bunului Creștin (sau Calendarul arhidiecesan)

cu Sematism pe anul visect 1924

cu bogat și interesant cuprins,
va apărea și expedia în cel mai
:: scurt timp, în Editura ::

Librăriei Arhidiecesane, Sibiu

Doritorii de revânzare să anunțe
prin cartă poștală câte exem-
:: plare să li se trimită ::

Rabat 20%. Grăbiți și cereți acest bun calendar!

Act de mulțămire

La colecta întreprinsă pentru repararea și pictarea bisericii ortodoxe române din Porcești de încredințatul nostru parohian Ioan Deneșiu, între credincioșii bisericii noastre din America de nord, au binevoit a contribui următorii: In Gary, Harbot și Detroit Mich: N. Deneșiu și soția, Toma Costeiu și soția, câte 10 dol., T. Grecu și soția 1 dol., Nicolae Stoisor și soția, Irimie Ciolan, câte 5 dol., Ioan Costeiu Boancaș 1 dol., Nicolae și Paraschiva Dragomir, Ioan Dengel și soția, câte 2 dol., Simeon Dengel 25 cen., Ioan T. Stoisor și soția, Angel A. Grigore și soția, Vasile I. Cărpenean, câte 5 dol., toți

din Porcești. — In *Sinnx City Iowa*: Ioan și Mucenica Saschis 5 dol. 25 cen., Nicolae și Ioana Gălea, Toma și Floarea Bălteașu, câte 5 dol., N. Ciolan 6 dol., Teodor și Maria Părvu 5 dol., Toma T. Saschis 2 dol., Ioan Istrate 5 dol. Achim Simion 2 dol., toți din Porcești. P. și Ioana Olariu, Orlat, 2 dol., Ioan Florea, Pombacul-de jos 25 cenți. — In *Toledo Ohio*: I. Cărpenean 5 dol. I. And. Stoisor 3 dol. Toma Dragomir 2 lei. Ioan I. Frățilă 5 dol. Ioan Tudor Marc 5 dol. Ioan V. Saschis 5 dol. Nicolae Grigore On. 2 dol. Toți din Porcești. Iacob Naneșiu, Ludisor 1 dol. Dumitru Armean, 1 dol. Ioan Stoica 1 dol., ambii din Armeni. Tudor Moldovean, Sighișoara 1 dol. Constantin Barbu 1 dol. Ioan Suci 50 cenți. Adam și Sânza Bucur 1 dol., ambii din Pianul de sus. Vasile Câmpian, Măgărușeni 50 cenți. Sofia Vlad Turdașiu 50 cenți. Vasile Bălcuneu, Câmpulung 50 cenți. Vasile Bodnar, Zăhăreștie 50 cenți. Ioan Verneală, Oprișeni 50 cenți. Vasile Jurcan 1 dol. Ioan Toma Ciolan 1 dol. Vasile Varză 50 cenți. George Bălașiu 1 dol. Nicolae Maminoe 50 cenți. Ioan Ghimbășan 75 cenți. Moise Comanela 50 cenți. toți din Țintari. Ștefan Stăneof Al. 25 cenți. Ioan Popovici, Curei 50 cenți. Vasile și fam. Zidar, Sebeșul super. 5 dl. — In *Willard Ohio*. Ioan Laslea și soția 7 dol. Nicolae Costeiu Boanc și soția 7 dol. Ioan Veștemean 5 dol. George Laslea 5 dol. Nicolae Oancea 5 dol. Ioan Grama cu soția 5 dol. Toma Olariu 5 dol. Teodor Istrate 10 dol. Nicolae Seliștean 5 dol. Vasile Chidu 1 dol., toți din Porcești. Nicolae Luca, Ludoșul mare 5 dol. Toma Urzică 1 dol. Lazar Faur și soția 1 dol. Adam Poșa 1 dol. Toma Iacob 1 dol. Ioan Roman 1 dol. Toma Micu 1 dol. Ioan Stoia 1 dol. Ioan Coman 1 dol. Dumitru Gaiță 1 dol. Iosif Iacob 50 cenți. Iosif Flucșă 5 dol. Zaharie Micu 50 cenți, toți din Sebeșul inf. Partenie Teșia 1 dol. Troșca Ștefan 50 cenți. George Pascu 50 cenți. Ioan Hărău 25 cenți.

Cu totul 219 dolari sau 43.700 Lei.

În urma acestui frumos rezultat, mă simt plăcut îndatorat a aduce și pe această cale în numele bisericii ortodoxe române din Porcești marimonoșilor dăruitori cele mai călduroase mulțămiri, rugând pe bunul Dumnezeu ca să le răsplătească, jertfa făcută, înșutit.

Porcești, 8/25 Nov. 1923.

Toma Dragomir
par. ort.

(157) 1—1

Nr. 9154/1923 Epitr.

(156) 3—3

Concurs

La Consistorul arhidiecezan din Sibiu este vacant un post de cancelist împreunat cu următoarele retribuții lunare:

Salar de bază	Lei 450
Indemnizație de chirie . .	„ 90
Indemnizație de scumpete „	750
Spor de scumpete	„ 200
Total	Lei 1490

Doritorii de a reflecta la acest post (numai bărbați) să-și înainteze cererile lor scrise cu mâna proprie Consistorului arhidiecezan în Sibiu până 4/17 Decembrie a. c. provăzute cu certificat de botez, certificat școlar și eventuale certificate de serviciu.

Sibiu, 1/14 Noembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 417/1923 Prot.

(154) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III, Matelaș, protopresbiteratul Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Retribuțiile împreunat cu această funcție sunt stabilite în coala B.

Concurenții își vor înainta petițiile provăzute cu documentele cerute de Regulamentul pentru parohii, subsemnatului oficiu în termenul deschis, și pentru a face cunoștință cu poporul se vor prezenta și în parohie la serviciul liturgic, până la publicarea alegerii.

Cohalm, la 22 Octombrie 1923.

Oficiul protopresbiteral al Cohalmului în înțelegere cu comitetul parohial din Matelaș.

Emilian Stoica
protopresbiter.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Nr. 8643.

(152) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei Blajel, protopresbiteratul Târnavei, se publică de nou concurs, cu termen de 15 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Venitele împreunat cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației dela stat. Este casă parohială corespunzătoare și porție canonică de 26 jugăre, precum și o ferdelă de 20 litre bucate dela fiecare familie.

Doritorii de a ocupa acest post, își vor înainta cererile concursuale Consistorului arhidiecezan din Sibiu în termenul deschis.

Sibiu, 5 Noembrie 1923.

Consistorul arhidiecezan

Nr. 1179/1923

(153) 3—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de cl. III Răușor protopresbiteratul Făgăraș, se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenții sânt poțiti a-și înainta cererile de concurs oficiului protopopesc în termenul dat.

Făgăraș, la 9 Noembrie 1923.

Oficiul protopresbiteral ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

La **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**, se mai află de vânzare

Noul Testament

(cu litere cirile)

de

Andrei baron de Șaguna

Prețul: crudo Lei 4—, broșat Lei 6—, plus porto postal Lei 2—.

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibit.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însinuări pt. fiecare elev.
Bilet de admonierea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificării.
Matricole școlare.
Cronica școlară.

Citiți

MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului
Andrei Șaguna

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană în Sibiu

Prețul: 25 Lei

Prăvălia românească de manufactură și mărfuri mărunte VASILIE HOZA

Sibiu, Piața Huet Nr. 6, Sibiu
(fost Grandmagasin)

Au sosit: mărfuri de toamnă, barcheturi, basmale de lână, sfetere de lână pentru bărbați, femei și copii, pânzerii, satenuri cu flori pentru cuptușeli, tot felul de stoffe și mărfuri mărunte, ce aparțin branșei de manufactură

cu prețurile cele mai solide

Haine bisericesti și prapori
din cele mai bune materii, în toate colorile
(155) Prețuri foarte convenabile! 2—3

La **Librăria Arhidiecezană din Sibiu** se află de vânzare

Părți alese din Biblie

tipărită cu litere latine, cu binecuvântarea I. P. S. Sale
Dlui Ioan Mețianu, arhiepiscop și mitropolit.

Prețul legat 25 Lei plus porto postal 5 Lei

La **Librăria arhidiecezană** se află de vânzare

Cuvântări bisericesti

de arhimandritul Ilarion Mircea, egumenul sfintei mănăstiri Precista-Mare din Roman, cuprinzând 41 predici pentru Duminecile din Paresimi, 9 Dumineci după Rosalii și la unele sărbători de peste an. Prețul 16 Lei.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul Semănătorului, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români. Biblioteca Universală, Lumea copiilor, Steaua copiilor, Astra nouă, Biblioteca clasică, Biblioteca inimii, Biblioteca Energia.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal

în secolul XVIII

de

Silviu Dragomir,

profesor universitar, membru al Academiei Române.

Vol. I.

Cu 150 documente anexate.

Prețul 30 Lei.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebunțat pentru anunțuri și reclame în cercurile proeștî din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Editura și tiparul Tipografiei arhidiecezane